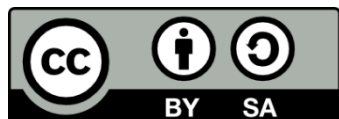

Εισαγωγή στις Μεταφραστικές Σπουδές

Ενότητα 10 : Μεταφράσεις Συνεδριακών Κειμένων
Ανθρωπιστικών Επιστημών

Ελένη Κασάπη
Τμήμα Ιταλικής Γλώσσας & Φιλολογίας

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης» έχει χρηματοδοτήσει μόνο τη αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Περιεχόμενα ενότητας

1. Κείμενο 1 – Λογοτεχνία για παιδιά.
2. Συνοψίζοντας.
3. Κείμενο 2 – Ιστορία Γλώσσας.
4. Κείμενο 3 – Λεξική Μορφολογία.
5. Συνοψίζοντας.
6. Κείμενο 4 – Ιστορία Λογοτεχνίας.
7. Συνοψίζοντας.
8. Βιβλιογραφία ενότητας.

Τα κείμενα που αναλύονται στην παρούσα ενότητα βρίσκονται στο βιβλίο:

- Ελένη Κασάπη, *Τεχνικές ανάγνωσης, ακρόασης και περίληψης κειμένων*, ενότητα 1 – γραπτά κείμενα και μετάφραση, University Studio Press, Θεσσαλονίκη, 2000, (σσ.200, 212-13, 221).

Μεταφράστε τα κείμενα κι έπειτα παρακολουθήστε τη διάλεξη.

1. Κείμενο 1 – Λογοτεχνία για παιδιά

Simbolismi di valori morali e letture per l'infanzia.

Συμβολισμοί ηθικών αξιών και αναγνώσματα για την παιδική ηλικία.

La **morale politica** dei ragazzi greci e la lettura di Pinocchio.

Η **πολιτική ηθική** των παιδιών στην Ελλάδα και η ανάγνωση του Πινόκιο.

- Transmutatio – η θέση του επιθέτου δεν είναι συμμετρική στις δύο γλώσσες.

Κείμενο 1 – Λογοτεχνία για παιδιά (2)

Abbiamo lavorato **per domesticare** l'evoluzione dell'atteggiamento dei ragazzi greci verso simboli di valori morali che caratterizzavano la società italiana di un secolo fa.

- Per + απαρέμφατο = σκοπός.
- Εργαστήκαμε για/με σκοπό να διαγνώσουμε – ερμηνευτικό adiectio.
- Atteggiamento = στάση. Στα ελληνικά – στάσεις (πληθ. αρ.).

Των παιδιών στην Ελλάδα απέναντι σε σύμβολα ηθικών αξιών που χαρακτήριζαν την ιταλική κοινωνία έναν αιώνα πριν.

Κείμενο 1 – Λογοτεχνία για παιδιά (3)

Abbiamo scelto Pinocchio perchè in esso Collodi – Gepetto con il suo pezzo di legno continua una vecchia tradizione, quella di Platone o di Agostino creando un puzzle di simboli e cercando tramite esso di regolare indirettamente comportamenti sociali.

- Ονόματα με ελληνική γραφή αλλά την ξένη προφορά. Ο μεταφραστής πρέπει να είναι διάφανος στις επιλογές του και να είναι φίλος με τον τελικό αναγνώστη. Πρέπει να κάνει τον τελικό αναγνώστη να αισθάνεται ισχυρός απέναντι στο κείμενο, δηλαδή τη μετάφραση.
- Όταν το όνομα του ήρωα έχει κάποια σημασία δεν το διατηρούμε αλλά λειτουργούμε νέο-ερνημευτικά, π.χ. Durina - Σκληρούλα.

Κείμενο 1 – Λογοτεχνία για παιδιά (4)

- Collodi - Geretto = Κολόντι - Τζεπέτο.
- pezzo di legno = κομμάτι ξύλου (χρήση γενικής).
- quella - deletio.
- di Platone o di Agostino = του Πλάτωνα ή του ιερού Αυγουστίνου - γιατί έτσι έχει καθιερωθεί παρότι ήταν Ιταλός.
- di regolare = να ρυθμίσει.

Κείμενο 1 – Λογοτεχνία για παιδιά (5)

Δημιουργώντας ένα παζλ συμβόλων και μέσω αυτού του **παζλ** να ρυθμίσει έμμεσα κοινωνικές συμπεριφορές.

- παζλ - adiectio.

Oggi sappiamo che i simboli sono tra i più **significativi** elementi di integrazione sociale.

- **significativi** - με την έννοια του σημαντικού, transmutatio.

Σήμερα γνωρίζουμε ότι τα σύμβολα [...] κοινωνική ενσωμάτωση - repetitio.

Κείμενο 1 – Λογοτεχνία για παιδιά (6)

I simboli partecipano alla realtà sociale e si usano per la sua analisi e la sua comprensione.

Τα σύμβολα συμμετέχουν στην κοινωνική πραγματικότητα και χρησιμοποιούνται για την ανάλυσή της και για την κατανόησή της.

Accettando il fatto che nell'epoca post-moderna **l'uomo** vive la distruzione di valori e di strutture sociali che si proiettano nelle peripezie di Pinocchio.

Αποδεχόμενοι το γεγονός ότι στην μετά-μοντέρνα εποχή **ο άνθρωπος** βιώνει την καταστροφή των αξιών και των κοινωνικών δομών που προβάλλονται στις περιπέτειες του Πινόκιο.

Κείμενο 1 – Λογοτεχνία για παιδιά (7)

Poniamo la seguente domanda, questi valori coincidono con quelli rispettivi politici, sociali e morali della società neograca?

Θέτουμε την ακόλουθη ερώτηση, αυτές λοιπόν οι αξίες συμπίπτουν με τις αντίστοιχες πολιτικές, κοινωνικές και ηθικές της νεοελληνικής κοινωνίας;

Nella nostra ricerca abbiamo cercato di accettare l'esistenza di una base ideologica **di pensiero politico metaforico**.

Στην έρευνά μας προσπαθήσαμε να επαληθεύσουμε την ύπαρξη μιας ιδεολογικής βάσης **μεταφορικής ιδεολογικής σκέψης**.

➤ Ακολουθούμε το ελληνικό συντακτικό.

Κείμενο 1 – Λογοτεχνία για παιδιά (8)

Abbiamo fatto la seguente ipotesi, **ci si aspettava** che i ragazzi o privilegiassero con le loro risposte le caratteristiche di un padre autoritario e fossero pronti ad accettare comportamenti regolatori o privilegiassero le caratteristiche di un padre non autoritario e non fossero disponibili ad **accettarne** gli interventi.

- ci si aspettava - υφολογικά β' πληθυντικό - transmutatio ως προς το πρόσωπο και τον αριθμό.

Περιμέναμε ότι τα παιδιά ή θα έδιναν προτεραιότητα με τις απαντήσεις τους στα χαρακτηριστικά ενός αυταρχικού πατέρα και θα ήταν έτοιμα να αποδεχθούνε ρυθμιστικές παρεμβάσεις ή θα έδιναν προτεραιότητα στα χαρακτηριστικά ενός μη αυταρχικού πατέρα και δεν θα ήταν διατεθειμένα να δεχθούν αυταρχικές παρεμβάσεις.

Κείμενο 1 – Λογοτεχνία για παιδιά (9)

Abbiamo mirato a descrivere situazioni e non a regolarle. Ci interessava trovare una risposta perchè anche se molte persone credono di aver coscienza dei propri valori politici e di poter tramite domande dirette, risposte dirette sulla coscienza morale e politica degli altri in realtà nè l'una nè l'altra delle due certezze si dimostrano vere perchè gli esseri umani parlando non esprimono oggettivamente e integralmente il loro pensiero politico e il loro sistema di classificazione dei valori politici e delle azioni politiche.

Στοχεύσαμε να περιγράψουμε περιστάσεις και όχι να τις ρυθμίσουμε. Μας ενδιέφερε να βρούμε μια απάντηση γιατί αν και πολλοί άνθρωποι πιστεύουν ότι συνειδητοποιούν τις πολιτικές τους αξίες και ότι μπορούν μέσω άμεσων ερωτήσεων να έχουν άμεσες απαντήσεις για την ηθική και πολιτική τους συνείδηση γιατί οι άνθρωποι μιλώντας δεν εκφράζουν πλήρως και αντικειμενικά τις πολιτικές τους σκέψεις και το σύστημα ταξινόμησης των πολιτικών αξιών τους και των πολιτικών τους πράξεων.

Κείμενο 1 – Λογοτεχνία για παιδιά (10)

La nostra ricerca ha previsto 4 fasi in ognuna delle quali si son definiti i parametri dell'indagine.

Η έρευνά μας σχεδιάστηκε σε 4 φάσεις για καθεμία από τις οποίες ορίστηκαν οι παράμετροι της έρευνας **που διεξήχθη.**

- **που διεξήχθη** - adiectio.

2. Συνοψίζοντας

- Ονοματολογία: πρόσωπα, πόλεις, χώρες - ελληνική γραφή, ό,τι δεν υπάρχει παγιωμένο στα ελληνικά το αφήνουμε ως έχει με μεταγραφή στα ελληνικά.
- Γνώση του πρωτοτύπου αλλά και άλλων κειμένων από τη βιβλιογραφία που χρησιμοποιεί ο συγγραφέας.
- Να έχουμε στον νου μας ότι δε μπορούμε να κάνουμε μετάφραση χρησιμοποιώντας πολλές μεταφραστικές αναφορές (όπως αντωνυμίες κτλ.). Χρησιμοποιούμε ερμηνευτικές προσθήκες για να βοηθάμε τον αναγνώστη.
- Μεταφραστής: διαφανής, φιλικός και να μην αισθάνεται σημαντικότερος από τη γλωσσική κοινότητα.

3. Κείμενο 2 – Ιστορία Γλώσσας

L'esistenza nelle lingue moderne di migliaia di internazionalismi con elementi lessicali tratti dal greco antico può servire come ponte per l'insegnamento del greco moderno agli stranieri e vice versa ma nello stesso tempo può creare problemi di **interferenza**.

Η ύπαρξη, στις σύγχρονες γλώσσες, χιλιάδων διεθνισμών με λεξιλογικά στοιχεία που προέρχονται απ' τα αρχαία ελληνικά μπορεί να χρησιμεύσει ως γέφυρα για τη διδασκαλία των νέων ελληνικών στους ξένους και το αντίστροφο, μπορεί όμως να δημιουργήσει και προβλήματα **παρεμβολών**.

➤ **παρεμβολές** = επιδράσεις μιας γλώσσας σε μια άλλη.

Κείμενο 2 – Ιστορία Γλώσσας (2)

Provenienza dal greco antico.

Durante l'anticchità e l'**epoca** elenistica si sono sviluppate sistematicamente nel mondo grecofono, differenti attività culturali, sportive e relative alle arti belliche.

Προέλευση από την αρχαία ελληνική.

Κατά την αρχαιότητα και την ελληνιστική **περίοδο** αναπτύχθηκαν συστηματικά στον ελληνόφωνο κόσμο ποικίλες πολιτισμικές, αθλητικές και σχετικές με τις πολεμικές τέχνες δραστηριότητες.

Κείμενο 2 – Ιστορία Γλώσσας (3)

Ciò ha determinato il passaggio di parole ed espressioni appartenenti alle suddette aree di attività dal greco al latino e da questo alle lingue moderne nel momento in cui è rinnato l'interesse per **esse**.

Αυτό καθόρισε το πέρασμα των λέξεων και των εκφράσεων που ανήκουν στους συγκεκριμένους τομείς δραστηριότητας από τ' αρχαία ελληνικά στα λατινικά κι από τα λατινικά στις σύγχρονες γλώσσες τη στιγμή κατά την οποία ξαναγεννήθηκε το ενδιαφέρον γι' αυτές τις **πολιτισμικές δραστηριότητες**.

Κείμενο 2 – Ιστορία Γλώσσας (4)

Così si è sviluppata la tradizione tanto nel settore delle scienze positive che in quello delle scienze umanistiche, di trarre parole ed espressioni dal greco antico e dal latino per la produzione di terminologia nuova.

Έτσι αναπτύχθηκε η παράδοση τόσο στον τομέα των θετικών επιστημών όσο και σ' εκείνον των ανθρωπιστικών σπουδών, να δανειζόμαστε λέξεις και εκφράσεις από την αρχαία ελληνική και από την λατινική για την παραγωγή σύγχρονης ορολογίας.

4. Κείμενο 3 – Λεξική Μορφολογία

Innovazioni delle lingue moderne.

Nel mondo moderno sono apparsi concetti e scoperte che non esistevano durante l'antichità. Per questa ragione sono nati termini nuovi che naturalmente non facevano parte nè del greco antico nè del latino.

Νεοτερικότητες στις σύγχρονες γλώσσες.

Στον σύγχρονο κόσμο εμφανίστηκαν έννοιες και ανακαλύψεις που δεν υπήρχαν κατά την αρχαιότητα. Γι' αυτόν τον λόγο δημιουργήθηκαν νέοι όροι οι οποίοι φυσικά δεν ανήκαν ούτε στην αρχαία ελληνική ούτε στην λατινική.

Κείμενο 3 – Λεξική Μορφολογία (2)

Tali termini nuovi nella loro maggioranza non si formano da parole intere ma da costituenti lessicali del greco antico e del latino. In questo modo si sono creati nelle lingue moderne confissi cioè prefissoidi e suffissoidi su base lessicale greca e latina, in italiano chiamati talvolta semiparole.

Αυτοί οι νέοι όροι δεν παράγονται από ολόκληρες λέξεις αλλά από λεξιλογικά συστατικά της αρχαίας ελληνικής και της λατινικής. Με αυτό τον τρόπο δημιουργήθηκαν στις σύγχρονες γλώσσες συμφήματα δηλαδή προθηματοειδή και επιθηματοειδή τα οποία έχουν ως βάση την αρχαία ελληνική ή την λατινική, στην ιταλική κάποιες φορές ονομάζονται ημιλέξεις.

Κείμενο 3 – Λεξική Μορφολογία (3)

Gli internazionalismi su base lessicale greca antica o latina non si conformano sempre alla semantica e alle regole morfologiche **di quelle** lingue. Tali termini sono creati per soddisfare i bisogni delle lingue moderne e non come prove di abilità filologica.

Οι διεθνισμοί που έχουν λεξιλογική βάση από την αρχαία ελληνική ή από τη λατινική δεν συμπίπτουν πάντοτε με τη σημασιολογία και με τους μορφολογικούς κανόνες **των αρχαίων ελληνικών και των λατινικών**. Αυτοί οι όροι δημιουργήθηκαν για να ικανοποιήσουν τις ανάγκες σύγχρονων γλωσσικών κοινοτήτων και όχι ως απόδειξη φιλολογικών ικανοτήτων.

Κείμενο 3 – Λεξική Μορφολογία (4)

Dunque **tali parole** non sono sempre coerenti con la morfologia e la semantica greca. Tale realtà è descritta esplicitamente nel ben noto articolo del linguista francese Benveniste dove sono discussi due termini scientifici: microbo e ottaria.

Επομένως, **τα συμφήματα** δεν συντρέχουν πάντοτε με τη μορφολογία και με την ελληνική σημασιολογία τόσο την αρχαία όσο και τη νέα ελληνική. Αυτή η πραγματικότητα περιγράφεται ξεκάθαρα στο πολύ γνωστό άρθρο του γάλλου γλωσσολόγου Μπενβενίστε όπου συζητούνται δύο επιστημονικοί όροι: μικρόβιο και ωτάρια.

Κείμενο 3 – Λεξική Μορφολογία (5)

Per conformarsi alle regole del greco classico la nuova forma di vita scoperta da Pasteur non sarebbe dovuta essere chiamata *microbe* ma p. es. *Microzoaire* o *brachybie*.

Για να μπορέσει να εναρμονιστεί με τους κανόνες των αρχαίων ελληνικών η νέα μορφή ζωής που ανακαλύφθηκε από τον Παστέρ, το μικρόβιο δηλαδή, δεν θα έπρεπε να ονομάζεται μικρόβιο αλλά θα έπρεπε για παράδειγμα, να ονομάζεται μικροζώριο ή βραχύβιο.

Κείμενο 3 – Λεξική Μορφολογία (6)

Nel secolo scorso tali termini e molti altri ancora erano stati proposti da scienziati francesi ma alla fine medici e lessicografi si erano messi d'accordo su *microbe* come voce più adatta ai bisogni della lingua francese perchè può avere un significato più generale.

Τον περασμένο αιώνα, τέτοιοι όροι και πολλοί άλλοι είχαν προταθεί από γάλλους επιστήμονες αλλά στο τέλος, γιατροί και λεξικογράφοι συμφώνησαν στην επιλογή *microbe* ως καταλληλότερο λήμμα για τις ανάγκες της γαλλικής γλωσσικής κοινότητας γιατί η λέξη *microbe* μπορεί να έχει μια γενικότερη σημασία.

Κείμενο 3 – Λεξική Μορφολογία (7)

La sua pronuncia è più facile e offre più facilmente la possibilità di formare derivati e composti. Ugualmente la parola ottarie, in latino scientifico ottaria per designare una specie di foca con piccole orecchie a differenza con altre foche che non hanno orecchie è formata secondo Benveniste sul plurale neutro ωτάρια del diminutivo ωτάριον, una formazione impossibile nel greco antico.

Η προφορά της είναι πιο εύκολη **από τις άλλες επιλογές που προτάθηκαν** και παρέχει με μεγαλύτερη ευκολία την πιθανότητα σχηματισμού παραγώγων και συνθέτων. Παρομοίως η λέξη ottarie, σε επιστημονικά λατινικά ottaria για να μπορέσει να δείξει ένα είδος φώκιας με μικρά αυτιά σε αντίθεση με άλλες φώκιες που δεν έχουν αυτιά, κατά τον Μπενβενίστε, σχηματίστηκε με βάση το ουδέτερο πληθυντικό ωτάρια του υποκοριστικού ωτάριον, orecchieta στην ιταλική γλώσσα, σχηματισμός αδύνατος να παραχθεί στην αρχαία ελληνική.

Κείμενο 3 – Λεξική Μορφολογία (8)

La scelta della parola è dovuta all'equivalenza del latino auricula al greco antico ωτάριον. Un'altra ipotesi sulla formazione di tale termine è però possibile. Il termine moderno è forse formato sul diminutivo ωτάριον ed il suffisso latino –ia o l'equivalente suffisso greco –ia, anche questa una formazione impossibile nel greco antico.

Η επιλογή της λέξης οφείλεται στην ισοδυναμία της λατινικής λέξης auricula με την αρχαία ελληνική ωτάριον. Μια άλλη υπόθεση για τον σχηματισμό αυτού του όρου είναι επίσης πιθανή. Ο σύγχρονος όρος ίσως σχηματίστηκε με βάση το υποκοριστικό ωτάριον και το λατινικό επίθημα –ia ή το ισοδύναμο ελληνικό επίθημα –ia, και αυτή μια αδύνατη μορφή σχηματισμού στην αρχαία ελληνική.

Κείμενο 3 – Λεξική Μορφολογία (9)

Nelle lingue moderne ci sono alcune centinaia di parole greche antiche vere e proprie. Tuttavia gli internazionalismi che sono formati da costituenti lessicali tratti dal greco antico sono migliaia anzi centinaia di migliaia. Evidentemente gli internazionalismi appartengono piuttosto ai linguaggi settoriali anche se una parte di essi entra nell'uso della lingua generale come appunto il caso della voce *microbe*.

Στις σύγχρονες γλώσσες υπάρχουν εκατοντάδες αυτούσιες αρχαίες ελληνικές λέξεις. Ενώ οι διεθνισμοί οι οποίοι σχηματίστηκαν από λεξιλογικά συστατικά της αρχαίας ελληνικής είναι χιλιάδες ή μάλλον εκατοντάδες χιλιάδες. Προφανώς οι διεθνισμοί ανήκαν κυρίως στις ειδικές γλώσσες αν και ένα μέρος αυτών εισέρχεται και χρήση της γενικής γλώσσας όπως ακριβώς η περίπτωση του λήμματος *μικρόβιο*.

Κείμενο 3 – Λεξική Μορφολογία (10)

In altra sede ho chiamato gli internazionalismi, greco internazionale. Si tratta di una branca del greco che costituisce una forma particolare di continuità della lingua antica. Questa branca si limita al lessico e si usa a livello internazionale. Parallelamente esiste il neogreco il quale invece costituisce un sistema linguistico compiuto.

Το 1996 σε άλλη περίπτωση ανέφερα τους διεθνισμούς ως διεθνή ελληνικά. Πρόκειται για έναν κλάδο των ελληνικών που συνιστά μια ιδιαίτερη μορφή συνέχειας της αρχαίας ελληνικής. Αυτός ο κλάδος περιορίζεται στο λεξιλόγιο και χρησιμοποιείται σε διεθνές επίπεδο. Παράλληλα υπάρχει η νέα ελληνική η οποία αποτελεί ένα πλήρες γλωσσικό σύστημα.

Κείμενο 3 – Λεξική Μορφολογία (11)

Oggi le due branche si incontrano per il fatto che i termini nuovi si introducono nel neogreco come prestiti della terminologia scientifica internazionale. Il richiamo degli elementi lessicali di queste parole può essere di considerevole aiuto per un greco che impara le lingue straniere incluso l'italiano come nel resto può essere di aiuto per uno straniero che impara il greco moderno.

Σήμερα οι δύο κλάδοι συναντώνται εξαιτίας του γεγονότος ότι οι νέοι όροι εισάγονται στη νέα ελληνική ως δάνεια από τη διεθνή επιστημονική ορολογία. Η ανάκληση αυτών των λεξιλογικών στοιχείων των λέξεων μπορεί να είναι πολύ σημαντική βοήθεια για έναν Έλληνα που μαθαίνει ξένες γλώσσες συμπεριλαμβανομένης της ιταλικής όπως επίσης μπορεί να βοηθήσει έναν ξένο που μαθαίνει ελληνικά.

Κείμενο 3 – Λεξική Μορφολογία (12)

Nello stesso tempo è necessario indicare sia al docente che al discente le possibili divergenze di tali internazionalismi dalle forme e dai significati che normalmente egli si aspetta.

Ταυτόχρονα είναι ανάγκη να δείξουμε και στον διδάσκοντα και στον εκπαιδευόμενο τις πιθανές αποκλίσεις που παρουσιάζουν αυτοί οι διεθνισμοί από τις μορφές και από τις σημασίες που κανονικά θα περιμένει ο εκπαιδευόμενος από αυτές τις λέξεις μέσα στη νέα ελληνική και στην ξένη γλώσσα.

5. Συνοψίζοντας

- Στις ειδικές γλώσσες δεν είναι δυνατόν να έχουμε τις ίδιες δυσκολίες με τα λογοτεχνικά ή τα γενικά κείμενα. Ωστόσο, είναι σημαντικό να παίρνουμε βαθμούς ελευθερίας καθώς τα επίθετα δεν μπαίνουν στην ίδια θέση, οι όροι μπορεί να έχουν άλλη σημασία στη γενική και άλλη στην ειδική γλώσσα και η σύνταξη αλλάζει.

6. Κείμενο 4 – Ιστορία Λογοτεχνίας

- Βιβλιογραφία.
- Παράλληλα κείμενα.
- Κείμενα του ιδίου συγγραφέα.
- Προσοχή στην ονοματολογία.

Κείμενο 4 – Ιστορία Λογοτεχνίας (2)

In Grecia la storia della letteratura per l'infanzia inizia dal '800, **epoca** in cui si istituisce la scolarizzazione obbligatoria quando si è sentita la necessità di scrivere libri che si rivolgono ai bambini.

Στην Ελλάδα η ιστορία της λογοτεχνίας για παιδιά αρχίζει το 1800, **περίοδο** κατά την οποία θεσπίζεται η υποχρεωτική εκπαίδευση των παιδιών (1834) όταν έγινε αισθητή η ανάγκη να γραφτούν βιβλία τα οποία να απευθύνονται σε μικρά παιδιά.

Κείμενο 4 – Ιστορία Λογοτεχνίας (3)

È da citare che secondo molti studiosi greci, inizia con l'opera di Melas «Yerostathis». Yerostathis è un romanzo influenzato dal Romanticismo storico, scritto tra la fine del '700 e gli inizi del '800 sotto forma di domande e risposte allo scopo di allietare i ragazzi e istruirli.

Να σημειωθεί ότι σύμφωνα με πολλούς έλληνες μελετητές, η ιστορία της λογοτεχνίας για παιδιά αρχίζει με το έργο «Γεροστάθης» του Μελά. Ο Γεροστάθης είναι ένα μυθιστόρημα επηρεασμένο από τον ιστορικό ρομαντισμό, γράφτηκε μεταξύ του 1700 και των αρχών του 1800 με τη μορφή ερωταποκρίσεων με σκοπό να διασκεδάσει και να μορφώσει τα παιδιά.

Κείμενο 4 – Ιστορία Λογοτεχνίας (4)

Adotta l'uso del mito e fa cenni all'antichità storica della nazione greca con toni patriotici e facendo riferimento all'antichità greca. Fino ad allora i bambini greci avevano soddisfatto le loro esigenze letterarie venendo a contatto con degli eroi letterari delle opere rivolte agli adulti.

Υιοθετεί τη χρήση του μύθου και κάνει αναφορές στην ιστορική αρχαιότητα του ελληνικού έθνους με πατριωτικό τόνο και αναφορές στην ελληνική αρχαιότητα. Μέχρι την εποχή που γράφτηκε ο Γεροστάθης **τα μικρά παιδιά στην Ελλάδα** ικανοποιούσαν τις λογοτεχνικές τους ανάγκες μέσω επαφής με ήρωες λογοτεχνικούς, έργων τα οποία απευθύνονταν σε ενήλικες.

Κείμενο 4 – Ιστορία Λογοτεχνίας (5)

Una grande parte della letteratura greca dell'antichità ci sfugge però una parte altrettanto considerevole di **essa** si è prestata particolare attenzione in epoca bizantina o è stata oggetto di studio nel '700 quando si è sviluppata la storiografia.

Ένα μεγάλο μέρος της ελληνικής λογοτεχνίας της αρχαιότητας μας διαφεύγει ωστόσο, σ' ένα μέρος **της λογοτεχνίας της αρχαιότητας** επίσης αξιοσημείωτο δόθηκε ιδιαίτερη προσοχή κατά τη βυζαντινή περίοδο ή έγινε αντικείμενο μελέτης το 1700 όταν αναπτύχθηκε η ιστοριογραφία.

Κείμενο 4 – Ιστορία Λογοτεχνίας (6)

Mentre le opere d'autore come quelle di Omero, Eschilo, Erodoto, Teocrito sono state e sono oggetto di studio, non si sono salvate le opere popolari dello stesso periodo. Evidentemente ciò è accaduto per il disprezzo che i dotti dell'epoca nutrivano verso di esse.

Ενώ τα έργα συγγραφέων όπως τα ομηρικά κείμενα, του Αισχύλου, του Ηρόδοτου, του Θεόκριτου μελετήθηκαν και μελετούνται ακόμα, τα λαϊκά και δημώδη έργα εκείνης της εποχής δε σώζονται ως σήμερα. Προφανώς αυτό συνέβη εξαιτίας της απαξίωσης που έτρεφαν οι λόγιοι της εποχής προς τα έργα αυτά.

Κείμενο 4 – Ιστορία Λογοτεχνίας (7)

Le favole che costituiscono una delle forme espressive della letteratura popolare, anche se non era stato adottato un termine equivalente alla nozione di favola si classificavano sotto gli iperonimi di logos e di mythos. Da parte sua la letteratura popolare colmava la maggior parte dei bisogni culturali dei greci non colti.

Τα παραμύθια τα οποία συνιστούν μια εκφραστική μορφή της λαϊκής λογοτεχνίας, ακόμη κι αν δεν υπήρχε τότε όρος ισοδύναμος με τον όρο παραμύθι, ταξινομούνταν υπό τις υπερώνυμες κατηγορίες λόγος και μύθος. Από την άλλη μεριά η λαϊκή λογοτεχνία κάλυπτε το μεγαλύτερο μέρος των πολιτισμικών αναγκών των μη καλλιεργημένων Ελλήνων της εποχής.

Κείμενο 4 – Ιστορία Λογοτεχνίας (8)

Nell'antichità i ragazzi venivano a contatto con la letteratura a scuola e soprattutto tramite i miti di Esopo e i poemi omerici. Nei primi secoli dopo Cristo e mentre la realtà sociale greca si trasformava fino a modificarsi del tutto, si raffiguravano nuovi personaggi insieme a quelli del passato omerico e del periodo classico.

Κατά την αρχαιότητα τα παιδιά ερχόντουσαν σε επαφή με τη λογοτεχνία στο σχολείο και κυρίως μέσω των μύθων του Αισώπου και των ομηρικών ποιημάτων. Κατά τους πρώτους μ.Χ. αιώνες κι ενώ η ελληνική κοινωνική πραγματικότητα μεταβαλλόταν συνεχώς μέχρι να τροποποιηθεί ολοκληρωτικά, εμφανίζονταν νέοι λογοτεχνικοί ήρωες μαζί με εκείνους του Ομήρου και της κλασικής περιόδου.

Κείμενο 4 – Ιστορία Λογοτεχνίας (9)

Dal '700 e fino alla metà del '800 continuavano a difondersi opere prodotte durante i secoli precedenti. Dobbiamo sottolineare che allora i ragazzi avevano contatto con i poemi di Omero, l'Iliade e l'Odissea.

Από το 1700 και ως τα μέσα του 1800 συνέχιζαν να διαδίδονται έργα τα οποία είχαν παραχθεί κατά τους προηγούμενους αιώνες. Θα πρέπει να υπογραμμίσουμε ότι τότε τα παιδιά έρχονταν σε επαφή με τα ομηρικά ποιήματα, την Ιλιάδα και την Οδύσεια.

Κείμενο 4 – Ιστορία Λογοτεχνίας (10)

Omero rappresenta i suoi eroi come personaggi più o meno concreti ma il suo Ulisse ha le caratteristiche di un personaggio multiforme, ha un ruolo importante nell'Iliade ed è il personaggio centrale nell'Odissea. La figura di Ulisse ha avuto la fortuna di una presenza costante dall'antichità fino a oggi.

Ο Όμηρος απεικονίζει τους ήρωές του ως πρόσωπα λίγο πολύ αληθινά αλλά **ενώ συμβαίνει αυτό** ο Οδυσσέας του Ομήρου έχει χαρακτηριστικά ενός πολύμορφου λογοτεχνικού προσώπου, έχει σημαντικό ρόλο στην Ιλιάδα και είναι το κεντρικό πρόσωπο στην Οδύσσεια. Το λογοτεχνικό πρόσωπο του Οδυσσέα είχε τη λογοτεχνική τύχη μιας σταθερής παρουσίας από την αρχαιότητα ως σήμερα.

Κείμενο 4 – Ιστορία Λογοτεχνίας (11)

Nonostante le varie trasformazioni della sua personalità avvenuta fuori dai confini della sua patria almeno per noi greci è sempre l'eroe navigatore che scopre paesi ignotti, rivendica la gloria del suo Paese, rimane il modello dello sposo, del padre, del Re.

Παρά το γεγονός ότι η προσωπικότητά του υπέστη πολλές μεταμορφώσεις κι αυτό έγινε έξω από τα όρια της πατρίδας του, τουλάχιστον για μας τους Έλληνες είναι πάντα ο ταξιδευτής ήρωας που ανακαλύπτει άγνωστα μέρη, τιμά τη δόξα του τόπου του, παραμένει υπόδειγμα συζύγου, πατέρα, Βασιλιά.

Κείμενο 4 – Ιστορία Λογοτεχνίας (12)

La Batracomiomachia che ha come tema la battaglia delle rane con i topi, ricca di episodi comici che si suppone sia stata scritta da Omero è anch'essa una delle prime opere che hanno letto i giovani greci fino al '800.

Η Βατραχομυομαχία που έχει ως θέμα τον πόλεμο ανάμεσα σε βατράχια και ποντίκια είναι πλούσια σε κωμικές σκηνές και υποθέτουμε πως έχει γραφτεί από τον Όμηρο κι είναι ένα από τα πρώτα έργα που διάβαζαν τα παιδιά στην Ελλάδα μέχρι το 1800.

Κείμενο 4 – Ιστορία Λογοτεχνίας (13)

Gli eroi della Batracomiomachia sono sempre attuali e rilassanti malgrado agiscano in tempo molto lontano alla nostra epoca. Presentano caratteri negativi, degni di punizione come la cattiveria, il calcolo, la vanità, l'ingenuità e la superficialità.

Οι ήρωες της Βατραχομομαχίας είναι πάντοτε επίκαιροι και χαλαρωτικοί παρά το γεγονός ότι δρουν σε χρόνους πολύ μακρινούς από τη δική μας εποχή. Παρουσιάζουν αρνητικούς χαρακτήρες, άξιους τιμωρίας όπως η κακία, ο συμφεροντολογισμός, η ματαιοδοξία, η αθωότητα και η επιπολαιότητα.

Κείμενο 4 – Ιστορία Λογοτεχνίας (14)

Questi caratteri hanno un comune denominatore il cui scopo è l'esaltazione della pace. Gli eroi di quest'opera (Rubamolechi, Paffutello, Mangiacacio, Leccapantelle) hanno nomi che simboleggiano caratteristiche del loro temperamento così come sono soliti fare molti scrittori contemporanei.

Αυτοί οι χαρακτήρες έχουν έναν κοινό παρονομαστή που σκοπός του είναι ο ύμνος στην ειρήνη και οι ήρωες αυτοί είναι ο Ψιχουλάρπαγας, ο Φουσκομάγουλος, ο Τυρογλείφτης, ο Χυτροβούτας. Έχουν ονόματα που συμβολίζουν χαρακτηριστικά του ταμπεραμέντου τους όπως συνηθίζουν να κάνουν πολλοί σύγχρονοι συγγραφείς.

Κείμενο 4 – Ιστορία Λογοτεχνίας (15)

In genere le tematiche delle opere spesso descrivono la società del tempo e le relazioni che regolano i rapporti interpersonali, i difetti e le passioni umane.

Γενικά, οι θεματικές των έργων περιγράφουν την κοινωνία της εποχής, τις διαπροσωπικές σχέσεις, τα ελαττώματα και τα ανθρώπινα πάθη.

- Διαφορετικές αναφορές στους αιώνες.
- Παραπομπές στην πρωτότυπη γλώσσα.

Κείμενο 4 – Ιστορία Λογοτεχνίας (16)

Inoltre Esopo con la sua ironia esprime la sua disapprovazione verso i sistemi ideologicopolitici e le loro forme manifestando in tal modo la sua opposizione alle istituzioni. Degno di nota è il fatto che fino ad oggi si stampano senza interruzione le opere di Esopo le quali sono tra le letture più amate dei bambini di tutti i tempi e fanno ancora parte del materiale didattico.

Επιπλέον ο Αίσωπος μέσω της ειρωνείας εκφράζει τη δυσαρέσκειά του προς τα ιδεοπολιτικά συστήματα και τις μορφές τους εκφράζοντας με αυτόν τον τρόπο την αντίθεσή του με τους θεσμούς. Αξίζει να σημειωθεί ότι μέχρι σήμερα τυπώνονται αδιάκοπα τα έργα του Αισώπου τα οποία αποτελούν από τα πιο αγαπητά αναγνώσματα των μικρών παιδιών όλων των εποχών και αποτελούν ακόμη και σήμερα μέρος της διδακτικής ύλης στα σχολεία.

Κείμενο 4 – Ιστορία Λογοτεχνίας (17)

Con Esopo continua il filo conduttore letterario che dall'età omerica utilizzava come protagonisti personaggi zoomorfi.

Με τον Αίσωπο συνεχίζεται η λογοτεχνική παράδοση που από την εποχή του Ομήρου χρησιμοποιούσε ως πρωταγωνιστές ζωόμορφα λογοτεχνικά πρόσωπα.

7. Συνοψίζοντας

- Να δούμε συγκριτικά τις μεταφράσεις των τεσσάρων κειμένων.
- Να εντοπίσουμε ασυμμετρίες μεταξύ των γλωσσών.

8. Βιβλιογραφία ενότητας

- Κασάπη Ελένη, *Τεχνικές ανάγνωσης, ακρόασης & περίληψης κειμένων ενότητα 1 – γραπτά κείμενα και μετάφραση*, University Studio Press, Θεσσαλονίκη, 2000.

Σημείωμα Αναφοράς

Copyright Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Ελένη Κασάπη.
«Εισαγωγή στις μεταφραστικές σπουδές. Μεταφράσεις συνεδριακών
κειμένων ανθρωπιστικών επιστημών». Έκδοση: 1.0. Θεσσαλονίκη 2014.

Διαθέσιμο από τη δικτυακή διεύθυνση:

<http://eclass.auth.gr/courses/OCRS237/>

Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά - Παρόμοια Διανομή [1] ή μεταγενέστερη, Διεθνής Έκδοση. Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».

Ο δικαιούχος μπορεί να παρέχει στον αδειοδόχο ξεχωριστή άδεια να χρησιμοποιεί το έργο για εμπορική χρήση, εφόσον αυτό του ζητηθεί.

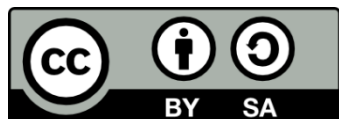
[1] <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

Τέλος Ενότητας

Επεξεργασία: Ρουμανλή Ελένη
Θεσσαλονίκη, Χειμερινό Εξάμηνο 2013-2014

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Σημειώματα

Διατήρηση Σημειωμάτων

Οποιαδήποτε αναπαραγωγή ή διασκευή του υλικού θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει:

- το Σημείωμα Αναφοράς
- το Σημείωμα Αδειοδότησης
- τη δήλωση Διατήρησης Σημειωμάτων
- το Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (εφόσον υπάρχει)

μαζί με τους συνοδευόμενους υπερσυνδέσμους.

